

Istraživanje zainteresiranosti učenika šestog razreda za e-učenje

*Suzana Tomaš, **Fadila Zoranić, ***Anita Papić

*Filozofski fakultet u Splitu, Učiteljski odsjek, Split, RH

/OŠ Spinut, Split, RH

suzana@ffst.hr, fzananic@gmail.com, anita.suljug@skole.hr

Sažetak - Ovim radom prikazana je sinergija društvene mreže Google+ i sustava Moodle u procesu učenja učenika šestog razreda osnovne škole. Autorice rada bave se istraživanjem mogućnosti uvođenja e-učenja u nastavu informatike, odnosno zadovoljstvom učenika ovakvim načinom učenja. Učenicima šestih razreda ponudeni su nastavni sadržaji koje su u sustavu Moodle oblikovali studenti Prirodoslovno matematičkog fakulteta u Splitu, studijska grupa matematika-informatika. Dio sadržaja učenici će imati prigodu proći na satovima informatike u školi, a ostali samostalno, kod kuće. Nakon određenog perioda učenici će putem ankete na društvenoj mreži Google+ vrednovati način na koji su sadržaji ponudeni i oblikovani te izraziti svoje mišljenje i zadovoljstvo ovakvim načinom učenja.

I. UVOD

Rast i značenje interneta pospješuje e-učenje koje mora obuhvaćati oblikovanje, pospremanje, pristupe i isporuku nastavnih sadržaja te mehanizme za vođenje procesa učenja i poučavanja u sustavima e-učenja. E-učenje predstavlja vezu između tehnologije i obrazovanja, a oni koji oblikuju nastavu imaju važnu ulogu u toj vezi kao posrednici između procesa učenja i poučavanja i sustava e-učenja [4]. Sustavi e-učenja učenike i učitelje potiču na razmjenu znanja i iskustva, mobilnost te usvajanje strategija za suvremeno obrazovanje i cjeloživotno učenje. S tim u vezi, primjena sustava e-učenja nije više sama sebi svrhom, već ona postaje dio svakodnevnih školskih aktivnosti koje obuhvaćaju pripremanje za nastavu, učenje, stručno usavršavanje te administrativne poslove.

Jedan od sustava za e-učenje je i Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (Moodle) koji nastavnicima pruža računalnu podršku pri organizaciji, oblikovanju i provođenju nastavnih sadržaja [3]

U radu je opisana primjena sustava Moodle u osnovnoj školi Spinut u Splitu u nastavi informatike. Informatika je izborni predmet koji pohađa 45 od ukupno 88 učenika

šestih razreda, podijeljenih u tri skupine. Sve sadržaje primijenile smo sa sve tri skupine učenika. Učenicima smo ponudile tri lekcije koje su ranije pripremili studenti Prirodoslovno matematičkog fakulteta u Splitu, studijska grupa matematika-informatika (prema Nastavnom planu i programu za osnovnu školu [2])

U radu se opisuje i uloga društvene mreže Google+ u procesu učenja. Za potrebe rada svim učenicima smo otvorile korisnički račun te ih uputile kako će se povezati u krugove zbog suradnje i komunikacije.

II. GOGGLE+ U UČENJU UČENIKA

Broj korisnika društvenih mreža u stalnom je porastu [1]. Svakodnevno se susrećemo s brojkama koje se već mjere milijunskim iznosima. U medijima svakodnevno susrećemo brojne napise koji prikazuju različite kontekste i stajališta o korištenju društvenih mreža. Postavlja se pitanje opravdanosti, problematike koja se krije iza neprimjerenog korištenja, navode brojke i opasnosti. Odrasle osobe imaju veliku odgovornost u odnosu na način na koji djeca koriste društvene mreže.

Dob u kojoj djeca pristupaju društvenim mrežama značajno se smanjuje pa danas sve veći broj učenika nižih razreda osnovne škole (osmogodišnjaci, devetogodišnjaci) ima profil na Facebook-u i na drugim društvenim mrežama. Tako od učenika s kojima smo istraživale zadovoljstvo učenjem u sustavu Moodle 84% ima profil na Facebook-u, 32 % na Twitteru i 11% na MySpace-u. U prvoj anketi koju smo provele s učenicima, kao razloge koje navode za korištenje društvenih mreža prvenstveno ističu komunikaciju s vršnjacima i zabavu.

Za potrebe našeg rada i istraživanja s učenicima, odabrale smo mrežu Google+ koja je u Hrvatskoj relativno nova i koja među učenicima nema veliki broj korisnika, kako bismo upravo tu njihovu potrebu za komunikacijom iskoristile i pozitivno usmjerile.

Namjera nam je bila učenike poučiti korištenju društvenih mreža kao alata za komunikaciju i suradnju. Osim praćenja i stručnog vođenja načina komunikacije među učenicima, korištenje društvene mreže dobra je prilika za učenje učenika njezinom svrhovitijem, primjerenijem i odgovornijem korištenju.

U postovima smo dijelili sve važne informacije i zadatke koje su dobili u klasičnom okruženju, a učenike stalno ohrabrivale i poticale na čitanje tuđih komentara, komentiranje, međusobnu razmjenu, dogovor i pomoć drugima.

Slika 1. Jedna od diskusija u Google+

Tijekom istraživanja poučavale smo učenike načinima na koje će komunicirati, dijeliti sadržaje ili prenositi informacije (slika 1).

U drugoj anketi od učenika smo tražile da se izjasne hoće li koristiti kasnije Google+ i u koje svrhe. Njih 85% se izjasnilo za daljnje korištenje ove društvene mreže i to u svrhu igranja, chata, učenja, kontakta s drugima i drugo.

Izenadila nas je činjenica da veliki broj učenika (51%) navodi kako će Google+ i dalje koristiti za učenje, a čak 70% učenika navodi kako će ovu društvenu mrežu koristiti za komunikaciju s drugima. Navodeći ovo ne misle na chat, za njega se posebno opredjeljuje njih 68%, već vjerojatno podrazumijevaju diskusije vezane za učenje, razmjenu informacija i međusobnu pomoć.

III. UČENJE POMOĆU SUSTAVA MOODLE

Nastavni sadržaji obuhvatili su lekcije: povezivanje računala u mreži, paketni prijenos podataka mrežom te povezivanje na internet, a oblikovane su kao lekcije karakteristične za sustav Moodle. Svaka lekcija obuhvaća stranice na kojima su opisani nastavni sadržaji i stranice s pitanjima koja su postavljena učenicima radi ponavljanja tijekom učenja.

Pitanja u lekcijama mogu se bodovati, a napredak u lekciji utječe na ukupnu ocjenu.

Osim toga, učenici rješavaju test s utvrđenim postavkama u kojima je navedena ocjena i zadan broj pokušaja rješavanja testa (tri puta).

Vrste pitanja u testu su: točno/netočno, višestruki odabir i spajanje parova.

S obzirom da nismo imale namjeru previše ulaziti u sustav Moodle, ponudile smo im najjednostavniju definiciju i najvažnije informacije, potrebne za samostalno učenje, a našu pozornost usmjerile smo na njihov doživljaj sustava i procese učenja.

Zanimalo nas je kako će se učenici snaći u online okruženju i hoće li im se ovakav način učenja svidati više od uobičajenog učenja.

Dvije lekcije učenici su učili u školi, a treću lekciju uče samostalno, od kuće (za one koji nisu u mogućnosti pristupiti lekciji kod kuće, osigurali smo mogućnost učenja u školi).

Tijekom učenja učenicima smo uglavnom pružale pomoć u pristupanju sustavu, logiranju, prelasku na novu stranicu u lekcijama i predavanju testova.

Učenici su pokazali različite stupnjeve ovladavanja sustavom. Određen broj učenika je odmah shvatio da lekciju mogu pročitati i više puta, neki učenici su se odlučili na pažljivo, višestruko čitanje pojedinih stranica prije prelaska na novu, a četiri učenice su vodile bilješke u bilježnici.

Učenike nismo usmjeravale kako će učiti već smo podržavale njihove stilove učenja. Zanimljivo je da su učenici imali potrebu surađivati s drugim učenicima pri učenju, ali i pri rješavanju testova. Neki učenici su pokušali varati u rješavanju testova otvaranjem testa u drugom prozoru ili dobacivanjem papirića drugima iako su znali da ocjene nećemo unijeti u imenik.

	26. siječanj. 2012, 08:30	26. siječanj. 2012, 08:33	3 min 31 sek	3.33
	26. siječanj. 2012, 08:33	26. siječanj. 2012, 08:33	sada	3.33
	26. siječanj. 2012, 08:35	26. siječanj. 2012, 08:37	2 min 25 sek	3.13
	2. veljača. 2012, 19:36	2. veljača. 2012, 19:38	2 min 14 sek	5
	17. siječanj. 2012, 16:43	17. siječanj. 2012, 16:44	1 min 15 sek	4.29
	17. siječanj. 2012, 17:57	17. siječanj. 2012, 18:02	4 min 55 sek	3.96
	17. siječanj. 2012, 18:10	17. siječanj. 2012, 18:19	9 min 17 sek	0.88
	17. siječanj. 2012, 17:55	17. siječanj. 2012, 18:01	5 min 24 sek	4.25
	17. siječanj. 2012, 18:02	-	open	-
	17. siječanj. 2012, 18:04	17. siječanj. 2012, 18:12	7 min 55 sek	4
	17. siječanj. 2012, 18:14	17. siječanj. 2012, 18:15	34 sek	5
	17. siječanj. 2012, 17:55	17. siječanj. 2012, 18:05	10 min	3.88
	17. siječanj. 2012, 18:06	17. siječanj. 2012, 18:08	2 min 13 sek	4.58
	17. siječanj. 2012, 18:04	17. siječanj. 2012, 18:12	7 min 40 sek	4.17

Slika 2. Prikaz ocjena dobivenih nakon rješavanja testa

Većina učenika je već pri prvom rješavanju testa dobila vrlo dobre i odlične ocjene, ali su svejedno test rješavali u drugom i trećem pokušaju (slika 2).

Nakon druge lekcije učenici su putem ankete izrazili svoje mišljenje o učenju pomoću sustava Moodle i o samom sustavu.

Izdvajamo najzanimljivije odgovore:

– „Moodle je sustav za učenje na daljinu, odnosno eLearning. Sviđa mi se što je inovativan, jedan od najpopularnijih, te je otvorenog koda te se nadam da njegova SQL baza nema propusta.“

– „To je sustav za učenje gdje nema profesora i odvija se preko interneta. Super je što na kraju lekcije možeš provjeriti znanje testom i što imaš tri pokušaja.“

– „Sviđa mi se što nema profesora ni ispitivanja i što ocjene nisu prave i ne upisuju se u imenik. Tek tako da procjeniš svoje znanje. Također mi se sviđa što možeš učiti iz kuće.“

– „Dobra stranica za učenje mnogih školskih predmeta. Moodle je vrlo koristan“

– „to nije dobra stvar jer se ne možemo družiti s prijateljima“.

– „što je bolje jer su lekcije bolje objašnjene kad ih objašnjava profa na primjerima“

– „Puno je zdravije i ne šteti očima kao računalo. Također nas učenje računalno i kod kuće udaljava od ljudi i bližnjih.“

Većina učenika (47%) rado bi zamijenila uobičajeni način učenja e-učenjem, 34% učilo bi samo neke predmete, a 19% ne bi uopće koristilo e-učenje.

Od razloga koje navode u prilog e-učenja najčešći je što takvo učenje vide lakšim i zabavnijim (lekcije podijeljene na manje cjeline, jednostavnije, ne trebaju knjige), što uče putem računala i Interneta, što nema učitelja dok uče i rješavaju test i nema nervoze, testove mogu rješavati više puta, što mogu učiti od kuće, ne moraju pisati. Posebice im se svidjela mogućnost dobivanja trenutne povratne informacije o naučenom.

Argumenti za učenje u prilog klasičnom načinu učenja su što učitelj može bolje objasniti ono što uče, mogu pitati što im je nejasno, te što u isto vrijeme mogu učiti i vidjeti prijatelje iz razreda.

IV. ZAKLJUČAK

Ovim radom prikazana je sinergija društvene mreže Google+ i sustava Moodle u procesu učenja učenika šestih razreda osnovne škole. Bili su jako kritični u odnosu na oblik pitanja, sadržaj lekcije, kao i na samo oblikovanje lekcija, što su izrazili u svojim komentarima na Google+.

Odgovori učenika pokazuju njihovu motiviranost i zadovoljstvo primjenom ovakvih sustava u učenju. Korist od primjene je višestruka, kako za učenike tako i za učitelje.

Naši rezultati potvrđuju mogućnost korištenja društvene mreže kao alata za učenje, suradnju i kvalitetnu komunikaciju u osnovnoj školi. S tim u vezi potrebno je stvoriti uvjete koji će učitelje motivirati za širu primjenu

e-učenja i društvenih mreža u svim predmetima. Ako se to ne dogodi, bojazni našeg učenika bi se mogle ostvariti.

„Navikao sam se na konvecionalne načine učenja i mislim da će trebati još nekoliko godina da eLearning kompletno izbací uobičajeno učenje“

LITERATURA

- [1] Google+ Social statistic, <http://socialstatistics.com/>
- [2] Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Nastavni plan i program za osnovnu školu, 2006, Zagreb
- [3] Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (Moodle), www.moodle.org
- [4] Siemens, G. (2002). Instructional design in elearning, [http://www.elearnspace.org/Articles/Instructional Design.htm](http://www.elearnspace.org/Articles/Instructional%20Design.htm)